

Vastaus tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomukseen

YMRACLTK 21.08.2025 § 13

Selostus

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan kiinnittänyt huomiota lautakunnan osalta seuraaviin asioihin:

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti, mutta talousarviossa oli myös tavoite, että noudatetaan neuvovan ja keskustelevan rakennusvalvonnan kulttuuria. Tätä tavoitetta tai sen toteumaa ei ollut esitetty tilinpäätöksessä.

- Jatkossa kiinnitetään huomiota siihen, että raportoidaan talousarviotavoitteiden toteutumisia, jotka ovat talousarviossa

Rakennus- ja ympäristövalvonnan osalta toteutuu hyvin neuvovan ja keskustelevan rakennusvalvonnan kulttuuri. Lakiuudistuksen myötä rakennusvalvonnan neuvova ja ohjaava toiminta on lisääntynyt ja siihen ollaan pystytty vastaamaan tavoitteiden mukaisesti.

Teknisten palvelujen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti, mutta talousarviossa oli myös tavoite, että hankitaan toimivat tietoliikenneyhteydet. Tätä tavoitetta ja sen toteumaa ei ollut esitetty tilinpäätöksessä.

- Jatkossa kiinnitetään huomiota siihen, että raportoidaan talousarviotavoitteiden toteutumisia, jotka ovat talousarviossa

Sulkavan kunta on vuonna 2024 toteuttanut osaltaan valokuituliittymien hankintaa, jolla edistetään toimivien tietoliikenneyhteyksien tavoitetta.

Valmistelija

Tekninen johtaja Asta Veikkanen

Esittelijä

Tekninen johtaja Asta Veikkanen

Päätösehdotus

Ympäristö- ja rakennuslautakunta merkitsee vastauksen tiedoksi ja lähettää ne edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

KHALL 28.10.2025
377/02.02.02/2022

Selostus

Vapaa-aika- ja sivistyslautakunta on 8.10.2025 kokouksessaan antanut seuraavat vastaukset arviointikertomuksessa kiinnitettyihin huomioihin:

Perusopetuksessa toteutumatta jäi pienluokkien saaminen takaisin alaluokille, kuten edellisenäkin vuonna. Muilta osin tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Lohilahden koulun tavoitteissa huomioitavaa oli, että tavoitteissa oli raportoitu sellaisia tavoitteiden toteutumisia, joita ei ollut talousarviossa 2024.** Talousarviotavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Kansalaisopiston toiminnalliset tavoitteet pääosin toteutuivat. Opetustuntien määrässä jäätin tavoitteesta (noin 10.000), sillä toteuma oli 8.124 tuntia. **Talousarvion kuntastrategian tavoitteesta ”Vahvistetaan**

ja laajennetaan kuntalaisten osallisuutta”, on jäänyt tilinpäätöksestä pois kohta ”Erasmus+ hankkeissa haetaan mahdollisuutta kuntalaisten kansainvälisten liikkuvuuksien rahoittamiseen”. Samoin on jäänyt pois kuntastrategian tavoite ”Kansalaisopistotoimintaan osallistuvien kuntalaisten kokonaismäärän ylläpitäminen (brutto) ja valtionosuustuntien käyttö mahdollisimman tehokkaasti”. Sen toimenpiteenä oli ”Monipuolinen ja laadukas kurssitarjonta, kurssien täyttöasteen valvominen.” Näiden toteutumisesta ei myöskään ollut raportoitu.

- Kansalaisten kansainvälisen Erasmus+-liikkuvuuksien käynnistäminen vaatii Kansalaisopistossa Erasmus+-ohjelman akkreditointia. Kansalaisopiston akkreditoinnin edellytyksenä on se, että kansalaisopisto osoittaa toimintansa operatiivisen ja strategisen pitkäjänteisyyden sekä sitoutuu noudattamaan Erasmus+ -ohjelman laatustandardeja. Tämän voi osoittaa hyvin toteutetuilla Erasmus+ KA1-hankkeilla ja kansainvälistymisstrategialla. Kansalaisopistossa on valmisteltu vuonna 2024 Erasmus+ -ohjelman akkreditoinnin hakua. Akkreditointia edeltävinä toimenpiteinä on toteutettu Erasmus+ KA1 -hanke, jossa kädentaitojen opettajat vierailivat Italiassa ja haettu uusi hanke musiikin opettajien kansainvälistymiseen. Kuntalaisten liikkuvuuksien rahoittaminen Erasmus+ rahoituksella on mahdollista akkreditoinnin jälkeen. Vuoden 2023 lopussa haettulle aggretoinnille saatiin vuoden 2024 alussa kielteinen päätös.
- Valtionosuusrahoituksen määrä laski 12 % edellisvuotisesta. Kansalaisopiston tavoitteena oli toteuttaa saman verran opetustunteja kuin vuonna 2023, toteuma oli kuitenkin 20 % pienempi kuin vuoden 2023. Valtionosuusrahoitusleikkauksen määrä vahvistui vasta siinä vaiheessa, kun talousarvio oli hyväksytty, jouduttiin toimintaa rahoitusleikkauksen vuoksi supistamaan vuonna 2024. Kurssien täyttöastetta on valvottu aktiivisesti. Pääsääntöisesti kursseja ei toteuteta, mikäli ilmoittautuneita on alle osallistujaminimin. Monia kursseja joudutaan toteuttamaan edelleenkin minimiosallistujamäärällä.

Kustannuspaikan Kansalaisopisto Sulkava tavoitteet toteutuivat suunnitellusti, mutta ”**Vahvistetaan ja laajennetaan kuntalaisten osallisuutta**” -tavoitteen osalta oli jäänyt pois toimenpide: ”**Ylläpidetään kyläryhmien toimintamahdollisuuksia valtionavustuksella (Opintoseteli)**”. Tämän tavoitteen toteutumisesta ei siten ollut myöskään raportoitu.

- Kyläryhmien toimintaa tuettiin opintoseteliavustuksella. Opintoseteliavustuksen turvin pystyttiin järjestämään kyläryhmien kursseja pienemmällä osallistujamäärällä.

Kirjaston toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Kirjaston lainausmäärät olisi hyvä lisätä tavoitteiksi talousarviossa ja siten esittää niistä toteumat tilinpäätöksessä.** Hallintojohtaja toimi kirjastonjohtajana vuoden 2023 loppuun saakka. Kirjastonjohtajan tehtäviä on hoitanut 1.1.2024 alkaen kulttuuri- ja vapaa-aikakoordinaattori.

- Kirjaston v. 2024 kokonaislainausmäärä oli 34792. Jatkossa lainausmäärä lisätään talousarvion tavoitteiksi.

Vapaa-aikatoimen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. **Huomioitavaa on, että nuorisotyölle talousarviossa asetettuja kaikkia tavoitteita ei ollut esitetty tilinpäätöksessä, mutta toteutumistekstin perusteella voidaan näidenkin talousarviotavoitteiden katsoa**

toteutuneen. Tilinpäätöksessä on esitettävä toiminnalliset tavoitteet samanlaisina kuin ne on esitetty talousarviossakin.

- Jatkossa kiinnitetään huomio siihen, että sekä tilinpäätöksen että talousarvion toiminnalliset tavoitteet esitetään samanlaisina.

Tavoitteiden määrittely

Vuoden 2024 tilinpäätöksen esittämistapa on rakenteeltaan edellisvuoden mukainen. Investointien toteutumisesta on yksityiskohtainen selostus. Tilinpäätökseen sisältyy laajahko henkilöstöraportti. Tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimisesta annettua suositusta mukaillen. Valtuusto on määritellyt vuoden 2024 talousarviossa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviossa sitovia toiminnallisia tavoitteita on määriteltä edellisvuosien tapaan lukuisa määrä kaikille hallinnonaloille. Tilinpäätöksessä on kohta kohdalta esitetty talousarviossa määriteltä sitova tavoite ja sen toteuttamiseksi tarvittava toiminnallinen tavoite ja sen toteutuma. Tilinpäätöksessä on esitetty lisäksi eri tehtäväalueiden keskeisimpiä suoritustietoja. Suoritustiedot antavat kuvan tuotettujen palvelujen määrästä ja yleensä laajuudesta sekä yksikkökustannuksista.

Huomioitavaa on, että toimintakertomus on edelleen melko suppea. Tilinpäätöksessä voisi kertoa enemmän Sulkavan kunnan talouden toteutumisesta ja verrattuna edelliseen vuoteen. Arviossa konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä tulisi painottaa enemmän konserninäkökulmaa.

- Konserninäkökulma otetaan huomioon tulevissa tilinpäätöksissä.

Taloudellisten tavoitteiden (määrärahat) toteutumat on esitetty selkeästi, mutta vertailua edelliseen vuoteen ei ole esitetty. Taloudellisten tavoitteiden toteutumapoikkeamia on selostettu riittävästi tilinpäätöksessä.

Kunnan asukasluku vuoden lopussa oli 2.360 ja tässä oli vähennystä edelliseen vuoteen nähden 8 henkilöä. Kuntien välinen nettomuutto muodostui positiiviseksi 20 henkilöä. Syntyneiden ja kuolleiden erotus oli - 37. Sulkavan väkiluvun osalta maahanmuuttaneita oli 13, joka vähentyi puoleen edellisvuodesta. Kunnan houkuttelevuutta asuinkuntana on edistetty varhaiskasvatuksen maksuttomuudella ja kotihoidon kuntalisän tuplaamisella. 13. kuukauden lapsilisän maksusta kuitenkin luovuttiin vuonna 2024. Toimien vaikutusta väkiluvun kasvuun on vaikea todentaa. **Kunnan olisi hyvä selvittää, mitkä ovat ne perusteet, joiden vuoksi kuntaan muutetaan. Tuloksia voisi hyödyntää kunnan markkinoinnissa.**

- Uuden kuntastrategian valmistelun yhteydessä 2026 selvitetään kuntaan muuttamiseen liittyviä perusteita.

Talous

Pitkäaikaisten lainojen lisäykseen oli varattu talousarviossa 1 milj. euroa, mutta lainaa ei ollut nostettu lainkaan, joten talousarviota ei ylitetty. Pitkäaikaisten lainojen vähennyksiin oli varattu talousarviossa 0 euroa. Toteuma oli 0,142 milj. euroa, joten toteuma oli talousarviota parempi. Lyhytaikaisten lainojen muutokseen oli talousarviossa varattu 1 milj. euroa vähennystä. **Toteuma oli kuitenkin 0 euroa, eli lyhytaikaisen lainan osalta talousarviossa ei pysytty. Toisaalta taas, kun pitkäaikaista lainaa ei otettukaan, niin ei ole myöskään lyhytaikaista pystytty**

maksamaan pois. Talousarviossa on annettu lainanottovaltuus tilapäisen maksuvalmiuden ylläpitoon enintään 7 milj. euroa. Tämä on siten ristiriidassa siihen nähden, että lyhytaikaisten lainojen muutos on arvioitu olevan miljoona euroa vähennystä. Vuonna 2023 ja 2022 havainto oli sama.

- Kunnanvaltuusto on halunnut antaa tilapäisen maksuvalmiuden ylläpitoon lainanottovaltuuden.

Konserni

Kunta tekee täydellisen konsernitilinpäätöksen. Kuntakonsernin tilikauden ylijäämä on kunnan ylijäämää parempi ja se oli 1,005 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma on n. 23,939 milj. euroa, kun kunnan taseen loppusumma on n. 19,95 milj. euroa. Konsernitaseen loppusumma kuvaa kuntakonsernin kokoa. Yhdistettäviä tyttäriä konserniin ovat Sulkavan Vuokratalot Oy, Sulkavan Palvelut Oy ja Kiinteistö Oy Pieksunlahti.

Konsernin lainat ja vuokravastuut on 2,805 milj. euroa eli 1.189 euroa/asukas (ed. v. 1.263 euroa/asukas). Lainakantaa nostavat lähinnä kunnan kiinteistöyhtiöiden lainat. Lukua voidaan kuitenkin pitää hyvin matalana verrattuna koko maan tai samankokoisten kuntien tasoon. Konsernitaseessa ei ole alijäämää, vaan ylijäämää 9,551 milj. euroa, joka on 4.047 euroa/asukas. Myös ylijäämien määrä on selkeästi koko maahan ja samankokoisiin kuntiin verrattuna paremmalla tasolla.

Tarkastuslautakunta huomioi, että talousarviossa tulisi kuntalain 110 §:n mukaisesti asettaa tavoitteet myös kuntakonsernin toiminnalle ja taloudelle.

- Asetetaan tavoitteet vuoden 2026 talousarvioon kuntakonsernin toiminnalle ja taloudelle.

Henkilöstö

Tilinpäätöksessä henkilöstöön liittyviä asioita selostetaan seikkaperäisesti tilastojen muodossa. Henkilöstömäärä vuoden 2024 lopussa oli 91 ja edellisenä vuonna 93. Henkilöstöstä vakinaisia oli 66. Koko henkilöstöstä oli kokoaikatyössä 66 työntekijää (72,5 %) ja osa-aikatyössä 25 (27,5 %).

Henkilöstön sairauspäivien lukumäärä oli 1.063 (edellisenä vuonna 968) ja henkilöä kohden n. 11,7 päivää. Sairauspoissaolot lisääntyivät edellisvuoteen nähden. Eniten sairauspoissaoloja oli lyhyissä poissaloissa (1 – 3 päivän poissaolot), kuten edellisenäkin vuonna. Työterveydenhuollon kustannukset olivat 56.180 euroa (edellisenä vuonna 39.613 euroa).

Tarkastuslautakunta huomioi, että työhyvinvointikysely toteutettiin vuoden 2023 aikana. **Tarkastuslautakunta toivoo, että vuosittain järjestettäisiin vaikka vähän pienimuotoisempi kysely henkilöstölle ja tietyin väliajoin laaja työhyvinvointikysely.**

- Tarkastuslautakunnan ehdotus toteutetaan jatkossa. Syksyllä 2025 on toteutettu laaja työhyvinvointikysely. Vuonna 2026 toteutetaan pienimuotoisempi työhyvinvointikysely henkilöstölle.

Haasteena ovat henkilöstöorganisaation pienuus ja sitä kautta sijaisjärjestelyt. **Sijaisjärjestelyiden toimivuuteen on kiinnitettävä huomiota jatkossa, etteivät työt muodostu kenellekään liian kuormittaviksi.** Riskinä on myös henkilöstön ikäjakauma. Yli 60-

vuotiaiden osuus koko henkilöstöstä on lähes kolmannes. Henkilöstön eläköityminen lähivuosina on merkittävää ja tämä tuo huomattavaa rekrytointitarvetta.

- Pienen organisaation haasteena on henkilöstön vähäisyys, sijaisjärjestelyt ja toiminnan haavoittuvuus, mikäli henkilöstöä on poissa.
- Otetaan huomioon henkilöstösuunnittelussa.

Yhteenveto tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan kunnan toiminnalliset tavoitteet on pystytty toteuttamaan hyvin. Kunnan asukasluku pysyi lähes edellisvuoden tasolla.

Taloudellisesti vuosi oli hyvä ja muodostui ylijäämäiseksi satunnaisesta kulusta huolimatta. Syynä parempaan ylijäämään oli pääosin kasvaneet valtionosuudet edellisvuodesta. Merkittävä määrärahaylityksiä ei ollut. Kunnan ja konsernin tase ovat ylijäämäisiä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää edellisvuoden tapaan erityistä huomiota siihen, että useat toiminnalliset tavoitteet on asetettu siten, etteivät ne ole mitattavissa ja eivät myöskään siten arvioitavissa. Tavoitteiden tulisi olla selkeitä ja yksiselitteisiä. Yksittäiselle tavoitteelle tulisi asettaa mittari, millä tavoitetta mitataan. Tämän lisäksi tulisi määrittää selkeä tavoitetaso mittarille.

- Toiminnallisten tavoitteiden mitattavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota uuden valtuustokauden strategiavalmistelun yhteydessä.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Sakari Varala
Esittelijä	Kunnanjohtaja Sakari Varala
Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa esittelyosan mukaiset vastaukset kunnanvaltuustolle v. 2024 arviointikertomuksesta.
Päätös	